7/3793 -3-
223

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

SAYI : B.13.APK.0.11.00.00/320-950

KONU : 05 NISAN 2001

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : 23.03.2001 tarih ve 22418 sayılı yazınız.

İlgi yazınızda yer alan, İstanbul Milletvekili Bülent AKARCALI'nın 7/3793-9387 Esas No'lu yazılı soru önergesi Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığınca incelenmiştir.

Türkiye İşçi Emeklileri Cemiyeti; İçişleri Bakanlığının 19.12.1984 tarih 06.02.175/5-380422 sayılı yazısında belirtilen "Dernek üyelerinin üye aidatlarını maaşlarının ödenmesi sırasında maaşlarından kesilerek toptan verilmesi hususunun cemiyet tüzüğünün kanuna uygun olması nedeniyle herhangi bir sakınca bulunmadığı" yönündeki görüşüne istinaden Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığı emekli, dul ve yetimlerinden cemiyet üyesi olanların aidatlarının kesilmesi talebinde bulunmuşlardır.

Ancak, bazı emekli, dul ve yetimlerimizin Başkanlığa ve İçişleri Bakanlığına yaptıkları müracaatlarda Cemiyet üyesi olmadıkları halde aylık ve gelirlerinden kesinti yapıldığını, mağdur edildiklerini ileri sürerek bu uygulamadan şikayetçi olduklarını ileri sürmüşlerdir.

Bu konular hakkındaki iddialar Bakanlığımız Teftiş Kurulu Başkanlığına da intikal etmiştir. Yapılan müfettişlik tahkikatı sonucu düzenlenen ve raporda sahte üye listeleri düzenleyen ve raporda isimleri açıklanan Türkiye İşçi Emeklileri Cemiyetinin bazı şube yöneticileri hakkında Bakanlığımız Teftiş Kurulu Başkanlığının 16.07.1999 tarih ve 483 sayılı yazısıyla adli suç duyurusunda bulunulmuştur. Ayrıca, inceleme raporunda İşçi Emeklileri aylıklarından yeniden Dernek üyelik aidatı kesintisi yapılmasını öngören; 07.06.1999 tarihli V/1744 sayılı Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığı Yönetim Kurulu Kararının yerinde olduğu düşünülmekle birlikte uygulamanın, bundan böyle gerek Başkanlık, gerek Cemiyet açısından kötüye kullanımları engelleyecek şekilde Raporda belirtilen öneriler doğrultusunda denetlenerek yürütülmesinin gerekli görüldüğü ve cemiyet üyelik aidatlarının hangi esaslar doğrultusunda kesilmesini belirleyen Yönetim Kurulunuzun 17.06.1999 tarih V/1744 sayılı kararının İçişleri Bakanlığının 09/01/1998 tarih, 78 sayılı yazısına cevap olarak bildirilmesi istenmiştir.

Başkanlık, Emekli, Dul ve Yetimlerinden Türkiye İşçi Emeklileri Cemiyetinin üyesi olanların aidatlarının gelir ve aylıklarından kesilerek Cemiyetin hesabına yatırılması Başkanlık Yönetim Kurulunun 17.06.1999 tarih V/1744 sayılı kararı ile uygun görülmüş ve bu karar İçişleri Bakanlığına 21.09.1999 tarih, 672396 sayılı yazıyla bildirilmiştir.

Yukarıda açıklandığı gibi Cemiyet ve Dernek üyesi olanların üyelik aidatlarının Bakanlık ve Başkanlık Hukuk Müşavirliğinin görüşleri doğrultusunda ve Başkanlık Yönetim Kurulunun belirlemiş olduğu esaslara göre kesilip ilgili hesaplara yatırılmaktadır.

Öte yandan, Türkiye İşçi Emeklileri Cemiyeti Genel Yönetim Kurulunun 03.01.2001 tarih ve bila no kararı uyarınca 2001 yılı aidatı yıllık 3.000.000.-TL. olduğu SSK Başkanlığı Sigorta İşleri Genel Müdürlüğüne muhatap sözkonusu Cemiyetin 04.01.2001 tarih ve 83 sayılı yazılarından anlaşıldığı bildirilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Yaşar OKUYAN
Bakan

Yönetim Kurulunun yukarıda tarih ve sayısı bildirilen kararının alınmasından önce; Türkiye İşçi Emeklileri Cemiyeti bir örneği ilişikte sunulan ve Sosyal Güvenlik konusunda bilirkişi olan öğretim üyelerinin görüşlerini çerçevesinde 2908 sayılı, Dernekler Kanuna göre Cemiyetlerinin yasal bir sivil toplum örgütü olduğu, ana tüzüklerine göre İşçi Emeklileri ile dul ve yetimlerinin sosyal ve ekonomik sorunlarının çözümlenmesine yardımcı oldukları belirtilerek Başkanlığa üyenin aidatının emekli aylığından kesilmesine ilişkin beyan ve taahhütünü gösteren "üyelik belgesindeki" imzalarının gözönüne alınarak "Hertürlü Hukuki, Cezai ve Mali Sorumluluğun kendilerine ait olması kaydıyla üyelik aidatlarının kesilmesini" talep etmişlerdir.

Bu talep, 506 sayılı yasanın 121 nci maddesinde "Bu Kanun gereğince bağlanacak gelir ve aylıklar ve sağlanacak yardımlar nafaka borçları dışında haciz ve başkasına devir ve temlik edilmez" hükmüde gözönüne alınarak Başkanlık Hukuk Müşavirliğince incelenmiştir.

Yapılan incelemede "Gerek 506 sayılı gerekse, 4792 sayılı kanun hükümlerine göre Kurumun gelir ve aylıklarından Cemiyet üyelik aidatlarını kesme zorunluluğu bulunmamaktadır.

Ancak, bu hususun idari takdire taalluk ettiğinin, gelir ve aylıklarını tasarruf yetkisine sahip emekli, dul ve yetimlerin hür iradelerine dayanılarak düzenlenen ve taraflarca imzalanan taahhütnameye dayanılarak aidatların gelir ve aylıklarından kesilmesi mümkün olabileceği görüşü doğrultusunda; Başkanlık Yönetim Kurulu kamu yararına faaliyet gösteren Başkanlığın Cemiyete üye giriş belgesi doldurularak aidat ödemeyi "kabul ve taahhüt" eden ve aynı zamanda bu aidatların aylık ve gelirlerinden kesilmesine muvafakat eden emekli, dul ve yetimlerin üyelik aidatlarının kesilmesine karar vermiştir.

Bu itibarla, Cemiyet üyelik aidatlarının Başkanlıkca kesilmesi başlangıçta İçişleri Bakanlığının 19.12.1984 tarih, 06-02-175/5-380422 sayılı görüşü doğrultusunda başlatılmış ve yaklaşık onbeş seneye yakın bir süredir devam etmiştir.

İçişleri Bakanlığı'nın 03.11.2000 tarih 28374 sayılı yazıları ekinde alınan, Emniyet Genel Müdürlüğü'nün 16.10.2000 tarih 239276 sayılı yazılarında; 17.06.1999 tarih V/1744 sayılı Başkanlık Yönetim Kurulu Kararının "Yasalara aykırılık arz edeceği ve bu işlemlerin yapılması halinde maddi menfaat temin edilebileceği değerlendirilmesinde" bulunmaktadırlar.

Adıgeçen Bakanlığın bu görüşü Yönetim Kurulunca sunulmuş olup, Başkanlık emekli, dul ve yetimlerinden Cemiyet ve Dernek üyesi olanların üyelik aidatlarının kesilmesi hususunda enson alınan 25.01.2001 tarih V/197 sayılı Yönetim Kurulu Kararında "İçişleri Bakanlığının Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına muhatap 16.10.2000 tarih ve 239276 sayılı yazısında konu yeteri kadar açık bulunmadığından, durumun yeniden İçişleri Bakanlığına sorulmasına ve gelecek cevaba göre işlem yapılmasına, cevap gelinceye kadar ise bu konudaki mevcut uygulamanın devamına" karar verilmiştir.

Yönetim Kurulunun bu kararı doğrultusunda Cemiyet ve Dernek üyesi olan emekli, dul ve yetimlerinden 2001 yılı üyelik aidatı SSK Başkanlığınca Şubat/2001 aylıklarından kesilmiştir.